Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdare Bölgesi Hükümeti Arasında 10796

31.12.2025 Tarihli 33124 Sayılı (5. Mükerrer) Resmi Gazete - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdare Bölgesi Hükümeti Arasında 10796

31.12.2025 Tarihli 33124 Sayılı (5. Mükerrer) Resmi Gazete

KARAR

Karar Sayısı: 10796

1 Haziran 2023 tarihinde Ankara'da ve 31 Ekim 2023 tarihinde Hong Kong'da imzalanan ve 7570 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdare Bölgesi Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasına, 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

31 Aralık 2025

Recep Tayyip ERDOĞAN CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HONG KONG ÖZEL İDARİ BÖLGESİ HÜKÜMETİ ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (Türkiye) ve Çin Halk Cumhuriyeti Merkezi Halk Hükümeti tarafından işbu anlaşmayı akdetmek üzere usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölgesi Hükümeti (HKSAR),

Bir Akit Taraf yatırımcıları tarafından diğer Akit Tarafın bölgesinde daha fazla yatırım yapılabilmesi için elverişli koşullar yaratmayı arzulayarak;

Bu gibi yatırımların teşviki, bunlara elverişli muamele edilmesi ve korunmasının, her iki Akit Tarafın bölgesinde iş girişimlerini teşvik etmeye, ekonomik kaynakların etkin kullanımını en üst düzeye çıkarmaya ve refahı artırmaya yardımcı olacağını kabul ederek; ve

Akit Tarafların meşru kamusal refah hedefleri için kendi bölgelerinde düzenleme yapma haklarını tanıyarak,

Aşağıda şekilde anlaşmaya varmıştır:

MADDE 1 Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından,

(a) **“bölge”**:

(i) Türkiye ile ilgili olarak, kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye’nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak ve yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını; ve

(ii) HKSAR ile ilgili olarak, Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyinin 1 Temmuz 1997 tarihi ve 221 sayılı Kararı ile tanımlandığı üzere HKSAR’ı ifade eder;

(b) **“işletme”**, yürürlükteki kanunlar ve düzenlemelere göre kurulmuş veya teşekkül etmiş her türlü şirket, vakıf, ortaklık, iş ortaklığı, şahıs şirketi veya dernek veya bu gibi bir varlığın şubesini ifade eder;

(c) HKSAR açısından **“kuvvetler”**, Çin Halk Cumhuriyeti’nin silahlı kuvvetleri anlamına gelir;

(d) **“serbestçe kullanılabilen para birimi”**, Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından, IMF Anlaşması Maddeleri ve bunlarla ilgili herhangi bir değişiklik kapsamında belirlenen, serbestçe kullanılabilen para birimi anlamına gelir;

(e) **“fikri mülkiyet hakları”**, TRIPS Anlaşmasında tanımlandığı ve açıklandığı şekilde telif hakkı ve ilgili haklar, ticari marka hakları, coğrafi işaretlerdeki haklar, sınai tasarımlardaki haklar,

patentlerdeki haklar, entegre devrelerin yerleşim tasarımlarındaki (topografyalar) haklar, bitki çeşitlerindeki haklar ve açıklanmayan bilgi haklarını ifade eder;

(f) **“yatırım”**, bir yatırımcının doğrudan veya dolaylı olarak sahip olduğu veya kontrol ettiği, sermaye ve diğer kaynakların taahhüdü, kazanç veya beklentisi veya risk yükleme gibi özellikler de dahil olmak üzere, bir yatırımın özelliklerine sahip olan her türlü varlığı ifade eder. Bir yatırımın alabileceği şekiller şunlar içerir:

(i) taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, ihtiyati haciz veya rehin gibi malvarlığıyla ilgili diğer haklar;

(ii) bir işletmenin hisseleri, hisse senetleri, tahvilleri ve bir işletmeye iştirakın diğer her türlü şekli;

(iii) bir yatırımla ilgili para alacakları veya finansal değeri olan sözleşme kapsamındaki herhangi bir ifa alacağı;

(iv) fikri mülkiyet hakları ve pestemali; ve

(v) doğal kaynakların aranması, işlenmesi, çıkartılması veya kullanılmasını içeren kanun veya sözleşmeyle verilen iş imtiyazları.

Bir yatırım, bir Akit Tarafın merkez bankası veya para otoritesi dâhil olmak üzere bir Akit Tarafın veya bir Akit Tarafça sahip olunan veya mülkiyet paylarıyla kontrol edilen bir işletmenin borç senetlerini kapsamaz.

Varlıkların yatırıldığı biçimdeki herhangi bir değişiklik, böyle bir değişikliğin bölgesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak yapılmış şartıyla bulunan yatırım olma özelliğini etkilemez. “Yatırım” terimi işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılan tüm yatırımları kapsar;

(g) **“yatırımcı”**:

(i) Türkiye ile ilgili olarak, HKSAR bölgesinde yatırım yapmış olan;

– Türkiye vatandaşı olan bir gerçek kişiyi; veya – Türkiye’nin kanunları ve düzenlemelerine göre kurulmuş veya teşekkül etmiş bir işletme veya Türkiye’deki böyle bir işletmenin bir şubesini ifade eder; ve

(ii) HKSAR ile ilgili olarak, Türkiye'nin bölgesinde yatırım yapmış olan;

– HKSAR bölgesinde daimi mukim bir gerçek kişiyi; veya – HKSAR kanunları ve düzenlemelerine göre kurulmuş veya teşekkül etmiş bir işletme veya HKSAR'da yerleşik böyle bir işletmenin bir şubesini ifade eder.

Hem Türkiye vatandaşı hem de HKSAR'ın daimi mukimi bir gerçek kişi, bunlarla sınırlı olmamak üzere, gerçek kişinin daimi ikameti, hayati çıkarlarının merkezi (yani gerçek kişinin kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yoğun olduğu yer) ve alışılmış meskeni gibi belirleyici dikkate alınarak, yalnızca baskın bağ(lar)ı olduğu Akit Tarafın gerçek kişisi olarak kabul edilir;

(h) **"önlem"** bir Akit Tarafça alınan veya o Akit Tarafın bölgesinde geçerli olan bir kanun, düzenleme, kural, usul, karar, idari eylem, gereklilik, uygulama veya diğer herhangi bir şekildeki önlemi kapsar;

(i) **"New York Sözleşmesi"**, New York'ta 10 Haziran 1958 tarihinde kabul edilen *Yabancı Tahkim Kararlarının Tanınması ve Tenfizine İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi*'ni ifade eder;

(j) **"gelirler"**, bir yatırımdan elde edilen meblağları ve bunlarla sınırlı olmamak üzere, özellikle kârlar, faiz, sermaye kazancı, temettüler, royaltiler ve ücretleri ifade eder;

(k) **"TRIPS Anlaşması"**, Dünya Ticaret Örgütü Üyeleri tarafından garanti edilen ve Akit Taraflar arasında yürürlükte olan herhangi bir hükümden feragat da içermek üzere, Akit Tarafların geçerli olan bir revizyon veya değişiklik ile zaman zaman revize edilen veya değiştirilen DTÖ Anlaşması Ek 1C'de yer alan Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması'nı ifade eder;

(l) **"DTÖ Anlaşması"**, 15 Nisan 1994'te Marakeş'te kabul edilen Dünya Ticaret Örgütü'nü kuran Marakeş Anlaşması'nı ifade eder.

MADDE 2

Uygulama Kapsamı

İşbu Anlaşma, bir Akit Taraf yatırımcıları tarafından diğer Akit Tarafın bölgesinde, bu Akit Tarafın kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılan yatırımlara uygulanır.

İşbu Anlaşma, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra bir Akit Tarafça diğer Akit Taraf yatırımcıları veya onların yatırımları ile ilgili alınan veya sürdürülen önlemlere uygulanır.

İşbu Anlaşma aşağıdakilere uygulanmaz: (a) işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkmış herhangi bir olgu ya da olay ya da ortadan kalkmış herhangi bir durum; (b) kamu alımları; ve (c) devlet destekli krediler, garantiler ve sigorta dâhil olmak üzere, bir Akit Tarafa sağlanan sübvansiyonlar veya hibeler.

MADDE 3 Yatırımların ve Gelirlerin Teşviki ve Korunması

Her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf yatırımcılarının kendi bölgesinde yatırımlar yapması için teşvik edecek ve bunlar için uygun koşullar yaratacak ve kanunları ve düzenlemelerinin verdiği yetkileri kullanma hakkına tabi olarak, bu gibi yatırımları kabul edecektir.

Her bir Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları ve gelirleri her zaman adil ve hakkaniyete uygun bir muameleye tabi tutulacak ve diğer Akit Tarafın bölgesinde tam koruma ve güvenlikten faydalanacaktır. Hiçbir Akit Taraf, yerli, içerik veya ihracat performansı ile ilgili olanlar dâhil olmak üzere, makul olmayan veya ayrımcı önlemlerle, bu gibi yatırımların yönetimine, sürdürülmesine, kullanılmasına, tasarrufuna veya elden çıkarılmasına hiçbir şekilde kısıtlama getirmeyecektir.

İşbu Maddenin 2 nci fıkrasında düzenlenen: (a) **"adil ve hakkaniyete uygun muamele"**, hukuki süreç doğrultusunda, cezai, adli veya idari yargı süreçlerinde yargılamadan kaçınmama yükümlülüğünü içerir; ve (b) **"tam koruma ve güvenlik"**, her bir Akit Tarafın diğer Akit Tarafın yatırımcısının yatırımının fiziksel olarak korunması ve güvenliğinin sağlanması için makul olarak gerekli olabilecek önlemleri almasını gerektirir.

Daha fazla belirlilik için, **"adil ve hakkaniyete uygun muamele"** ve **"tam koruma ve güvenlik"** kavramları, uluslararası örf ve adet hukukunun asgari muamele standardının gerektirdiğine ilaveten veya bu standardın ötesinde bir muameleyi gerekli kılmaz ve maddi haklar doğurmaz.

İşbu Anlaşmanın başka bir hükmünün veya başka bir uluslararası anlaşmanın ihlal edilmiş olduğunun saptanması, işbu Maddenin 2 nci fıkrasının ihlal edilmiş olduğu sonucunu doğurmaz.

Her bir Akit Taraf, kendi kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak, diğer Akit Tarafın gerçek kişilerinin, bölgesindeki yatırımlar ile bağlantılı faaliyetlere girişmek amacıyla geçici giriş ve ikametini sağlamayı olumlu değerlendirecektir.

MADDE 4 Yatırımlara Uygulanacak Muamele

Hiçbir Akit Taraf, kendi bölgesindeki diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını ya da gelirlerini kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü taraf yatırımcılarının yatırımlarına ya da gelirlerine benzer durumlarda uyguladığından daha az elverişli olan bir muameleye tabi tutmayacaktır.

Hiçbir Akit Taraf, kendi bölgesindeki diğer Akit Taraf yatırımcılarına, yatırımlarının yönetimi, sürdürülmesi, kullanımı, tasarrufu ya da elden çıkarılması açısından, kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü taraf yatırımcılarının benzer durumlarda uyguladığı muameleden daha az elverişli bir muameleye tabi tutmayacaktır.

İşbu Madde kapsamındaki yükümlülükler, bir Akit Tarafın aşağıdakilerden kaynaklanan bir muamele, tercih veya ayrıcalığın faydalarını, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına ve onların yatırımlarına ve gelirlerine sağlamakla yükümlü olacak şekilde yorumlanmayacaktır: (a) Akit Taraflardan birinin taraf olduğu veya taraf olabileceği herhangi bir mevcut veya gelecekteki ikili veya çok taraflı anlaşma veya düzenleme ile tesis edilen bir serbest ticaret alanı, bir gümrük birliği, bir ortak pazar, bir ekonomik teşkilat veya ekonomik kuruluş; veya (b) Akit Taraflardan birinin taraf olduğu veya taraf olabileceği, tamamen veya büyük ölçüde vergilendirme ile ilgili herhangi bir mevcut veya gelecekteki ikili veya çok taraflı anlaşma veya düzenleme veya tamamen veya büyük ölçüde vergilendirme ile ilgili herhangi bir iç mevzuat.

Daha fazla belirginlik için, işbu Maddenin 3. fıkrasının (a) bendi, mal veya hizmet ticaretinin veya yatırımların serbestleştirilmesine ilişkin anlaşmalar veya düzenlemelerle ilgili olarak, taraflar arasında daha geniş bir ekonomik entegrasyon veya ticaret ya da yatırım serbestleştirme sürecinin bir parçası olarak yapılan gelecekteki anlaşmaları veya düzenlemeleri içerir.

Daha fazla belirginlik için, fikri mülkiyet hakları açısından, bir Akit Taraf TRIPS Anlaşması ile tutarlı bir şekilde bu Maddeye aykırı davranabilir.

Daha fazla belirginlik için, bu Maddede öngörülen yükümlülükler diğer Akit Tarafın yatırımcılarına bu Anlaşmada belirlenen uyuşmazlık çözümü usullerinden başka bir uyuşmazlık çözümü

usulünün uygulanmasına yönelik bir gereklilik içermez.

Bu Madde, bir Akit Tarafın, kendi bölgesinde toprak ve diğer gayrimenkullerin edinimi ile ilgili olarak kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelenin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz.

MADDE 5 Genel İstisnalar

Bu gibi önlemlerin yatırımlar ya da yatırımcılar arasında keyfi veya haksız bir ayrım veya yatırım ya da ticarette gizli bir kısıtlama oluşturacak şekilde uygulanmaması koşuluyla, işbu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, bir Akit Tarafın;

(a) kamu ahlakını korumak veya kamu düzenini sağlamak; (b) insan, hayvan veya bitki yaşamını veya sağlığını korumak; (c) işbu Anlaşmanın hükümlerine aykırı olmayan kanunlar veya düzenlemelere uyulmasını sağlamak; veya (d) canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakları korumak

amacıyla gerekli önlemleri almasına ya da sürdürmesine engel teşkil etmez.

Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, bir Akit Tarafın, aşağıdakiler dâhil olmak üzere, ihtiyati sebeplerle finansal hizmetlerle ilgili makul önlemler almasını veya sürdürmesini engellemez:

(a) yatırımcıların, mevduat sahiplerinin, poliçe sahiplerinin, poliçe alacaklılarının, finansal piyasa katılımcılarının veya bir finansal hizmet sağlayıcısının muhtemel görevi borçlu olduğu kişilerin korunması; (b) finansal hizmet sağlayıcılarının güvenliği, sağlamlığı, bütünlüğü veya finansal sorumluluğunun sürdürülmesi; ve (c) Akit Tarafın mali sisteminin bütünlüğünün ve istikrarının sağlanması.

Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, bir Akit Tarafın merkez bankası veya para otoritesinin, parasal ve ilişkili kredi politikaları veya döviz kuru politikaları doğrultusunda genel uygulamaya yönelik ayrım olmayan önlemler almasını veya sürdürmesini engellemez. Bu fıkra, Akit Tarafın işbu Anlaşmanın 8. Maddesi (Yatırımların ve Gelirlerin Transferi) kapsamındaki yükümlülüklerini etkilemez.

İşbu Maddenin 2. ve 3. fıkralarında belirtilen önlemler, amacına ulaşmak için gerekenden daha kısıtlı olamaz. Bu önlemler, Akit Tarafın bu Anlaşma kapsamındaki taahhütlerinden veya

yükümlülüklerinden kaçınmak için bir araç olarak kullanılmaz.**MADDE 6 Kayıplar İçin Tazminat**

Yatırımları diğer Akit Tarafın bölgesinde savaş ya da diğer silahlı çatışma, isyan, olağanüstü hâl, iç karışıklık, ayaklanma veya kargaşa nedeniyle kayba uğrayan bir Akit Taraf yatırımcıları, diğer Akit Tarafın zararlarına iade, tazmin, telafi edilmesi veya diğer bir şekilde halli ile ilgili olarak, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü taraf yatırımcılarına uyguladığı muameleden, yatırımcı için hangisi daha elverişliyse, daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulur. Hasıl olan ödemeler serbestçe kullanılabilir bir para birimi cinsinden yapılır.

İşbu Maddenin 1. fıkrasındaki hükümler saklı kalmak üzere, anılan fıkrada belirtilen durumlardan herhangi birinde, diğer Akit Tarafın bölgesinde;(a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmî makamları tarafından mallarına veya mallarının bir kısmına el konulması; veya (b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmî makamları tarafından mallarının veya mallarının bir kısmının çatışma sebebiyle olmadığı ya da durumun gerektirmediği hâlde tahrip edilmesi,nedeniyle zarara uğrayan bir Akit Taraf yatırımcılarının zararları karşılanacak ya da makul tazminat ödenecektir. Hasıl olan ödemeler serbestçe kullanılabilir bir para birimi cinsinden yapılır.

MADDE 7 Kamulaştırma

(1) Akit Taraflardan herhangi birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bölgesinde uygun hukuki usule göre, o Akit Tarafın ihtiyaçlarıyla ilgili kamu yararı amacıyla, ayrımcı olmayacak biçimde ve tazminat ödenerek yapılanlar dışında, doğrudan veya dolaylı olarak yatırımlarından yoksun bırakılmayacak (bundan sonra “kamulaştırma” olarak anılacaktır) veya diğer Akit Tarafın bölgesinde bu tür bir yoksunluğa eşdeğer etkiye sahip önlemlere tabi tutulmayacaktır. Bu gibi tazminat, hangisi daha öncesiyse, kamulaştırmanın kamuoyuna bilgisi hâline gelmesinden hemen önce veya kamulaştırmanın fiilen gerçekleştiği anda mevcut yatırımların gerçek değeri kadar olacak, kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar yeterli oranda faiz içerecek, gereksiz gecikme olmaksızın, etkin bir şekilde gerçekleştirilebilir ve serbestçe kullanılabilir bir para birimiyle yapılacaktır. Etkilenen yatırımcı, bu fıkrada belirtilen ilkeler uyarınca, kamulaştıran Akit Tarafın kanunları ve düzenlemeleri çerçevesinde, bu Akit Tarafın yetkili mahkemeleri veya diğer bağımsız makamları tarafından yatırımının durumunun ve yatırımın değerlemesinin hızla gözden geçirilmesi hakkına sahip olacaktır.**(2)** Akit Tarafın aldığı bir veya bir dizi önlemin

kamulaştırmaya eşdeğer bir etki doğurup doğurmadığının belirlenmesi, her olay için vaka temelinde aşağıdaki etkenlerin de dikkate alındığı gerçeğe dayalı bir inceleme yapılmasını gerektirir:**(a)** bir önlem ya da önlemler dizisinin ekonomik etkisi; ancak, bir Akit Tarafın önlemi veya önlemler dizisinin bütününün bir yatırımın ekonomik değeri üzerinde olumsuz etki oluşturduğunun tespiti, bu gibi bir önlem ya da önlemler dizisinin tek başına kamulaştırmaya eşdeğer bir etkiye sahip olduğu sonucunu doğurmaz;**(b)** bir önlem ya da önlemler dizisinin, belirgin ve makul yatırıma dayalı beklentilere müdahalesinin kapsamı; ve**(c)** bir önlem ya da önlemler dizisinin tabiatı, amacı, süresini içermek üzere niteliği.**(3)** Bir Akit Tarafın herhangi bir bölgesinde yürürlükteki kanunlarına ve düzenlemelerine göre kurulmuş ya da teşekkül etmiş ve diğer Akit Taraf yatırımcılarını da hissesi olduğu bir işletmenin varlığıyla kamulaştırma söz konusu olduğunda, kamulaştırmayı yapan Akit Taraf işbu Maddenin 1. ve 2. fıkraları hükümlerini, bu hisselere sahip diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları ile ilgili işbu Maddenin 1. fıkrasında belirlendiği şekilde tazminat ödenmesini garanti etmek için gerekli ölçüde uygulamasını temin eder.**(4)** Daha fazla belirlilik için, işbu Madde, fikri mülkiyet hakları ile ilgili zorunlu lisansların düzenlenmesi, fikri mülkiyet haklarının iptali, sınırlandırılması veya oluşturulması TRIPS Anlaşması ile tutarlı olduğu ölçüde, lisansların düzenlenmesine, fikri mülkiyet haklarının iptaline, sınırlandırılmasına veya oluşturulmasına yönelik olarak uygulanmaz.

MADDE 8

Yatırımların ve Gelirlerin Transferi

(1) Her bir Akit Taraf, yatırımlarla ilgili bütün transferlerin kendi bölgesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasını garanti eder. Bu gibi transferler, bunlarla sınırlı olmamak üzere, aşağıdakileri içerir:

(a) ilk katkı da dâhil olmak üzere sermaye katkıları;

(b) gelirler;

(c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya yatırımın bir kısmının veya tamamının tasfiyesinden elde edilen meblağlar;

(d) bir kredi sözleşmesine yönelik ödemeler dâhil olmak üzere, diğer Akit Taraf yatırımcısı tarafından bir sözleşme kapsamında yapılan ödemeler.

(e) İşbu Anlaşmanın 6. Maddesi (Kayıplar İçin Tazminat) ve 7. Maddesi (Kamulaştırma) kapsamında yapılan ödemeler;

(f) İşbu Anlaşmanın 14. Maddesi (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) kapsamında yapılan ödemeler; ve

(g) yatırımla ilgili olarak yurt dışından gelerek çalışan personelin kazançları ve diğer ücretleri.

(2) Her bir Akit Taraf, yatırımlarla ilgili transferlerin serbestçe kullanılabilir bir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılmasını garanti eder.

(3) İşbu Maddenin 1. ve 2. fıkralarına rağmen, bir Akit Taraf, aşağıdakilerle ilgili kanun ve düzenlemelerini hakkaniyetli, ayrımcı olmayan ve iyi niyetli uygulanması yoluyla bir transferi kısıtlayabilir:

(a) iflas, ödeme aczi veya alacaklı haklarının korunması;

(b) menkul kıymetler, vadeli işlemler, opsiyonlar veya türev araçların ihracı, ticareti ya da bunlarla ilgili faaliyetler;

(c) adli veya cezai suçlar;

(d) kanunun uygulanması ya da finansal düzenleyici otoritelere yardımcı olmak gerektiğinde transferlerin finansal olarak raporlanması ya da kaydının tutulması;

(e) adli ya da idari süreçlerde bir emre ya da yargı kararına uyulmasının sağlanması; veya

(f) sosyal güvenlik, kamu emekliliği veya zorunlu tasarruf planları.

(4) Her bir Akit Taraf, yatırımlara ilişkin ayni gelirlerin transferini Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı veya onun yatırımı arasında yazılı bir anlaşmada yetkilendirilen ya da belirtilen şekilde yapılmasını garanti eder.

(5) İşbu Maddenin 4. fıkrasına bakılmaksızın, bir Akit Taraf, işbu Maddenin 3. fıkrasında belirtilenler dâhil olmak üzere, bu Anlaşma kapsamında bu tür transferleri kısıtlayabileceği durumlarda ayni gelirlerin transferini de kısıtlayabilir.

(6) Ciddi ödemeler dengesi zorluğu veya tehdidi durumunda, bir Akit Taraf bu Akit Tarafın aldığı önlemlerin Uluslararası Para Fonu Anlaşması Maddelerine uygun olması koşuluyla ve önlemler bu

fıkrada belirtilen durumun çözümü için gerekli olanı aşmadığı sürece transferleri geçici olarak kısıtlayabilir. Bu sınırlamalar, adil, ayrımcı olmayan şekilde ve iyi niyet temelinde uygulanmalı ve koşullar izin vermez olmaz kaldırılmalıdır. İşbu fıkra kapsamında alınan önlemler ve onların sınırlandırılmasına ilişkin olarak, diğer Akit Taraf zamanında ve mümkün olan en kapsamlı şekilde bilgilendirilir.

MADDE 9 Faydaların Reddi

Bir Akit Taraf işbu Anlaşmadan kaynaklanan faydaların diğer Akit Tarafın bir işletmesi olan diğer Akit Tarafın bir yatırımcısına ve bu yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını aşağıdaki koşullarda reddedebilir:

(a) işletmeye Akit olmayan bir Tarafın bir kişisi tarafından veya anlaşmanın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Tarafça sahip olunması veya yönetilmesi; ve

(b) işletmenin diğer Akit Tarafın bölgesinde esaslı iş faaliyetlerinin olmaması.

MADDE 10 Halefiyet

Bir Akit Taraf ya da onun yetkili ajansı, diğer Akit Tarafın bölgesinde bulunan bir yatırıma ilişkin sağlanan bir tazminat kapsamında kendi yatırımcılarına bir ödeme yaparsa, diğer Akit Taraf o yatırımla ilgili:

(a) ilk Akit Tarafın veya yetkili ajansının kanun veya kanuni işlem kapsamında tazmin edilen yatırımcının haklarını ve taleplerini devralmasını; ve

(b) ilk Akit Taraf veya yetkili ajansının halefiyet yoluyla bu tür hakları kullanma ve bu tür talepleri öne sürmeye, yatırımcı ile aynı ölçüde yetkili olduğunu

kabul eder.

İlk Akit Taraf veya yetkili ajansı her durumda işbu Anlaşmadan dolayı, söz konusu yatırım ve onunla ilgili gelirler açısından:

(a) devir sebebiyle edinmiş olduğu haklar ve talepler; ve

(b) bu hak ve talepler yoluyla aldığı ödemeler

bakımından tazmin edilen yatırımcı ile aynı muameleye tabidir.

İlk Akit Taraf veya yetkili ajansı tarafından edinilen hak ve talepler uyarınca alınan tüm ödemeler, serbestçe kullanılabilen bir para birimi cinsinden yapılacaktır. Bu gibi ödemeler, ilk Akit Taraf için sonradan Akit Tarafın bölgesinde yapılan herhangi bir harcamayı karşılama amacı taşıyorsa da serbestçe kullanılabilir olacaktır.

Daha fazla belirginlik için, halef olan haklar veya talepler tazmin edilen yatırımcının sahip olduğu hak veya taleplerini aşmaz.

MADDE 11 Şeffaflık

Akit Taraflardan her biri, bir Akit Taraf yatırımcılarının diğer Akit Taraf bölgesindeki yatırımlarını etkileyebilecek kanunları, düzenlemeleri, usulleri ve genel uygulamaya ilişkin idari hükümlerini, yargı kararlarını ve uluslararası anlaşmalarını makul bir süre içinde yayımlayacak, kamuya açık hale getirecek veya diğer Akit Tarafın talebi üzerine temin edecektir.

Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, bir Akit Tarafın, ifşası kanunları uygulanmasını engelleyebilecek veya gizliliği koruyan kanunlara ve düzenlemelere aykırı olabilecek veya belirli yatırımcıların meşru ticari çıkarlarına halel getirebilecek belirli yatırımcılar veya yatırımlara ilişkin bilgiler dâhil olmak üzere, herhangi bir gizli veya özel bilgiyi sağlamasını veya bunlara erişime izin vermesini gerektirmeyecektir.

İşbu Madde, bu Anlaşmanın 14. Maddesine (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın bir Yatırımcısı arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) konu olmayacaktır.

MADDE 12 Yatırım ve Çevresel, Sağlık ile İlgili veya Diğer Düzenleyici Hedefler

Akit Taraflar yatırımları teşvik etmek için çevresel, sağlık ile ilgili veya diğer düzenleyici hedeflere ilişkin önlemleri gevşetmenin uygun olmadığını kabul eder. Buna göre, bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın bir yatırımcısının kendi bölgesinde bir yatırımın kurulması, iktisap edilmesi, genişletilmesi veya elde tutulmasını teşvik etmek amacıyla bu önlemlerden feragat etmemeli veya başka bir şekilde istisnaya tabi tutmamalı veya bu şekilde istisnaya tabi tutmayı teklif etmemelidir.

İşbu Madde, bu Anlaşmanın 14. Maddesine (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın bir Yatırımcısı arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) konu olmayacaktır.

MADDE 13 Diğer Kuralların Uygulanması

Bu Anlaşma, bir Akit Tarafın yatırımcılarının diğer Akit Tarafın kanunları veya düzenlemelerinden veya Akit Taraflar arasında yatırımcılar ve onların yatırımları için geçerli olan ve bu Anlaşmanın hükümlerinden daha elverişli olan diğer yükümlülüklerinden yararlanmasını engellemeyecektir.

MADDE 14 Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın bir Yatırımcısı arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

İşbu Madde, bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında, ilk Akit Tarafın işbu Anlaşma kapsamındaki bir yükümlülüğünü ihlal ettiği iddiasıyla bu yatırımcının veya yatırımlarının kayıp veya zarara uğramasına sebep olan uyuşmazlıklara uygulanır.

Bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki uyuşmazlık, yatırımcı tarafından ev sahibi Akit Tarafa yazılı olarak bildirilecektir. Mümkün olduğu ölçüde, yatırımcı ve ev sahibi Akit Taraf, uyuşmazlığın tarafları için kabul edilebilir olduğu durumlarda, uyuşmazlığı dostane girişimler ve arabuluculuk gibi bağlayıcı olmayan üçüncü taraf usullerini de içeren iyi niyetli danışmalar yoluyla çözmek için çaba gösterecektir.

İstişare talebi, yatırımcının veya yatırımlarının kayıp veya zarara uğramasına sebep olan işbu Anlaşmanın ihlal edildiği iddiasına ilişkin bilgiye yatırımcının ilk edindiği veya ilk edinmiş olması gerektiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde sunulmalıdır. Yatırımcı, istişare talebini bu süre içerisinde yapmaz ise, bu Madde uyarınca tahkime başvurma haklarından feragat etmiş sayılacaktır.

Bu uyuşmazlığın istişare talebinin sunulmasını takip eden altı (6) ay içerisinde istişare yoluyla çözümlenememesi halinde, yatırımcı uyuşmazlığı;

(a) 2010 yılında gözden geçirilmiş olan Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu Tahkim Usulü Kuralları (“UNCITRAL Tahkim Kuralları”) kapsamında; veya

(b) uyuşmazlığın taraflarının anlaşması koşuluyla, diğer herhangi bir tahkim kurumu veya tahkim kuralları kapsamında

tahkime sunabilir.

Yatırımcı, uyuşmazlığı işbu Madde’nin 4. fıkrasında belirtilen tahkim usullerinden birine sunduktan sonra, bu tahkim usulünün seçimi nihaidir.

Akit Taraflardan her biri, bir uyuşmazlığın bu Madde uyarınca tahkime sunulmasına rıza gösterir. Bu Madde uyarınca bu tür bir rıza verilmesi ve bir uyuşmazlığın tahkime sunulması halinde, aşağıdaki maddelerin gerekleri yerine getirilmiş sayılacaktır:

(a) New York Sözleşmesi'nin "yazılı anlaşma" için II. Maddesi; ve

(b) UNCITRAL Tahkim Kurallarının 1. Maddesi.

Tahkim talebi, istişare talebinin sunulmasından sonra on sekiz (18) ay içinde sunulmalıdır. Yatırımcı, bu süre içinde talepte bulunmazsa, bu Madde uyarınca tahkime başvurma haklarından feragat etmiş sayılacaktır.

Uyuşmazlığın tarafları, işbu Madde'nin 4. fıkrası uyarınca seçilen tahkim kurallarını değiştirmek için yazılı olarak anlaşabilir.

Bu Madde uyarınca tahkim mahkemesine atanan hakemler, uluslararası kamu hukuku, özellikle uluslararası yatırım hukuku konusunda uzmanlığa veya deneyime sahip olacaklardır. Hakemlerin uluslararası yatırım anlaşmalarından doğan uyuşmazlıkların çözümünde uzmanlık veya deneyime sahip olmaları arzu edilir.

Hakemler bağımsız ve yatırım konuları bağlamında yatırımcı ile ya da herhangi bir Akit Taraf ile bağlantılı olmayacak veya onlardan talimat almayacaktır.

Bu Madde kapsamında teşekkül eden tahkim mahkemesi, kararlarını işbu Anlaşmanın hükümlerine ve Akit Taraflar için geçerli olan uluslararası hukuk ilkelerine ve kurallarına uygun olarak alacaktır. Akit Taraflar, ev sahibi Akit Tarafın kanunları ve düzenlemelerinin bir iddiaya ilişkin olması durumunda, tahkim mahkemesinin bu kanunlar ve düzenlemeleri maddi olgu olarak dikkate alması konusundaki ortak anlayışlarını teyit ederler.

Bu Anlaşmanın bir hükmüne ilişkin Akit Tarafların ortak yazılı yorumu, bu Madde kapsamında kurulan bir tahkim mahkemesi için bağlayıcı olacaktır ve tahkim mahkemesi tarafından verilen herhangi bir karar veya tahkim kararı, bu yoruma tutarlı olmalıdır.

Bir tahkim kararı, yalnızca uyuşmazlığın tarafları ve dava özelinde nihai ve bağlayıcıdır. Her Akit Taraf, kendi bölgesindeki bir tahkim kararının tanınmasını ve tenfizini sağlayacak ve bu kararın tanınması ve tenfizinin kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak yapılmasını sağlayacaktır.

Bu Madde uyarınca tahkime sunulan bir uyuşmazlık, New York Sözleşmesi'nin 1. Maddesinin amacına yönelik olarak ticari bir ilişki veya işlemden kaynaklanmış kabul edilecektir.

MADDE 15 Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

Eğer Akit Taraflar arasında işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasına dair herhangi bir uyuşmazlık çıkarsa, Akit Taraflar bu uyuşmazlığı öncelikle, müzakere yoluyla çözmeye çalışır.

Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığı müzakere yoluyla çözemezse, uyuşmazlık Akit Taraflarca üzerinde uzlaşacakları kişi veya kuruluşa havale edilebilir veya Akit Taraflardan herhangi biri tarafından, aşağıdaki şekilde oluşturulacak olan üç kişiden oluşan hakem heyetine sunulabilecektir.

(a) Tahkim talebinin alınmasından sonra otuz (30) gün içinde her bir Akit Taraf bir hakem tayin eder. Uyuşmazlıkla ilgili olarak tarafsız sayılabilecek bir Devletin vatandaşı, hakem heyeti başkanı olarak hareket edecek, ikinci hakemin atanmasından itibaren altmış (60) gün içinde iki hakem arasındaki anlaşma ile üçüncü hakem olarak atanacaktır.

(b) Yukarıda belirtilen süreler içinde herhangi bir atama yapılmamışsa, Akit Taraflardan herhangi biri, Uluslararası Adalet Divanı Başkanından kişi ve bireysel olarak otuz (30) gün içinde gerekli atamanın yapılmasını isteyebilir. Başkan, uyuşmazlıkla ilgili olarak tarafsız kabul edilemeyecek bir Devletin vatandaşı olduğunu düşünürse, atamayı bu nedenle diskalifiye edilmeyen Başkan Yardımcısı veya sonraki en kıdemli Üye yapacaktır.

Bu Maddede aksi belirtilmedikçe veya Akit Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, hakem heyeti yargı yetkisinin sınırlarını ve kendi usulünü belirleyecektir. Hakem heyetinin talimatı üzerine veya Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, tahkimde görülecek konular ve izlenecek özel usuller belirlemek için, hakem heyetinin tam olarak oluşturulmasından sonra en geç otuz (30) gün içinde ilk toplantı yapılacaktır.

Akit Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça veya hakem heyeti tarafından belirlenmedikçe, her bir Akit Taraf, hakem heyeti tam olarak oluşturulduktan sonra kırk beş (45) gün içinde bir bildiri sunacaktır. Yanıtlar bundan sonra altmış (60) gün içinde Akit Taraflara verilecektir. Hakem heyeti, yanıt için belirlenen süre dolduktan sonra otuz (30) gün içinde, Akit Taraflardan birinin talebi üzerine veya kendi takdirine bağlı olarak bir duruşma düzenleyecektir.

Hakem heyeti, duruşmanın tamamlanmasından veya duruşma yapılmazsa, her iki cevabın da sunulduğu tarihten sonraki otuz (30) gün içinde yazılı bir karar vermeye çalışacaktır. Karar, oy çokluğu ile alınacaktır.

Hakem heyeti kararla ilgili olarak, kararın alınmasından itibaren on beş (15) gün içinde açıklama taleplerini sunabilirler ve bu açıklama, talep sunulduktan sonra on beş (15) gün içinde yapılacaktır.

Hakem heyetinin kararı Akit Taraflar için nihai ve bağlayıcı olacaktır.

Her bir Akit Taraf kendi atadığı hakemin masraflarını üstlenecektir. Hakem heyetinin diğer masrafları, işbu Madde'nin 2. fıkrasının (b) bendinde yer alan usulün uygulanmasında Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, Başkan Yardımcısı veya Üyesi tarafından yapılan harcamalar dahil olmak üzere, Akit Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır.

MADDE 16 Belgelerin İletilmesi

İşbu Anlaşmanın 14. Maddesi (Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın bir Yatırımcısı arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) uyarınca ortaya çıkan uyuşmazlıklara ilişkin bildirimler ve diğer belgelerin tebliği aşağıdaki adreslere yapılır:

(a) Türkiye ile ilgili olarak, Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü; ve

(b) HKSAR ile ilgili olarak, Ticaret ve Sanayi Departmanı.

MADDE 17 Yürürlüğe Girme

İşbu Anlaşma, Akit Tarafların işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesine ilişkin ilgili koşullara uyulduğunu yazılı olarak birbirlerine bildirdikleri tarihten otuz (30) gün sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 18 Süre ve Fesih

İşbu Anlaşma on beş (15) yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve sonrasında da bu Maddenin 2. fıkrası uyarınca feshedilmediği sürece süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

On beş (15) yıl yürürlükte kaldıktan sonra herhangi bir zaman her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafa bir yıl öncesinden yazılı bildirimde bulunarak işbu Anlaşmayı feshedebilir.

İşbu Anlaşmanın yürürlükten kaldırıldığı tarihten önce yapılan yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın 1-16. Maddelerinin hükümleri, bu tarihten itibaren on (10) yıl daha geçerli olmaya devam edecektir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, bu Anlaşma, kendi Hükümetleri tarafından yetkilendirilmiş, aşağıda imzaları bulunan temsilciler tarafından imzalanmıştır.

İşbu Anlaşma, **1 Haziran 2023** tarihinde Ankara'da ve **31 Ekim 2023** tarihinde Hong Kong'da, iki orijinal nüsha halinde, bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere, Türkçe, Çince ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır.

Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin üstün gelecektir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Dr. Çetin Ali DÖNMEZ Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı

Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölgesi Hükümeti Adına Algernon YAU Ying-wah Ticaret ve Ekonomik Kalkınma Bakanı

Kararın Yabancı Dilleri İçin Tıklayınız.

Resmi Gazete için Tıklayınız.

Mevzuat için Tıklayınız.